

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ: นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม*
THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED SELF-EFFICACY AND LEARNING ACHIEVEMENT IN GERONTOLOGICAL NURSING PRACTICUM: NURSING STUDENTS, SRIMAHASARAKHAM NURSING COLLEGE

พนิดา โยวะผุย

Panida Yowaphui

ณัฐวุฒิ สุริยะ

Natthawut Suriya

วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม สถาบันพระบรมราชชนก

Srimahasarakham Nursing College, Praboromarajchanok Institute, Thailand

E-mail: panida1@smnc.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษา 1) การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของตนเองด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์การเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน 110 คน เก็บรวบรวมข้อมูลเดือนมีนาคม – เมษายน พ.ศ. 2565 โดยใช้แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนและผลสัมฤทธิ์การเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.06, S.D. = .29) 2) การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.014$) ดังนั้นการส่งเสริมการ

* Received April 19, 2022; Revised May 4, 2022; Accepted May 20, 2022

รับรู้ความสามารถตนเองในนักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอาจารย์ควรเน้นการสอนที่ส่งเสริมการรับรู้ ความสามารถตนเองของผู้เรียนให้สามารถวางแผนงาน สามารถแก้ปัญหาและการมีความพยายามในการแก้ปัญหาให้ประสบผลสำเร็จ หรือถ้าไม่ประสบผลสำเร็จก็สามารถคิดหาวิธีการในการต่อสู้ปัญหานั้นใหม่หรือมีแนวคิดที่ดีต่อการไม่ประสบผลสำเร็จ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีเหมาะสมแก่การเรียนรู้ในแต่ละบุคคล เพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีตามที่คาดหวัง

คำสำคัญ: การรับรู้ความสามารถของตนเอง, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The purpose of this study is to study perceived self-efficacy in second years nursing student and to study a relationship between perceived self-efficacy and learning achievement. A research instrument was perceived self-efficacy which the reliability showed acceptable the value of 0.74. The samples consisted of 110 second-year nursing students who had completed gerontological nursing practicum. Data were collected from March to May 2022 and were analyzed using percentage, standard deviation, and Pearson correlation coefficient. The results revealed as follows: 1) the mean score of perceived self-efficacy in Nursing student was at medium level (\bar{x} = 3.06, S.D. = 0.29) 2) the relationship between self-efficacy and learning achievement in Nursing students was not correlational with statistical significance (r = -.168, p = .014). To sum up, the results of this study can enhance understanding of perceived self-efficacy in Nursing students. There is a need to have a professional development in to encourage self-directed learning. These results should be used as the basic information to promote perceived self-efficacy by developing appropriate activity in a positive learning atmosphere which in turn Nursing students will enhance their academic achievement.

Keywords: Perceived self-efficacy, Learning achievement, Nursing student

บทนำ

การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถบรรลุในพฤติกรรมที่คาดหวังได้ผ่านแรงจูงใจการเรียนรู้ และกระบวนการตัดสินใจ ช่วย

ให้บุคคลนั้นทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ดี การรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลลัพธ์มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ กล่าวคือ หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถตนเองได้ดีและมีความคาดหวังของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นสูงทั้งสองด้าน จะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างแน่นอน แต่ถ้ามีเพียงด้านใดสูงหรือต่ำ บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรม ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นความเชื่อที่มีต่อการรับรู้ความสามารถโดยเฉพาะ เจาะจงของตนเอง ในการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์นั้น ๆ นำมาซึ่งการแสดงออกทางบุคลิกภาพของบุคคล มีความเกี่ยวข้องทางบวกกับพฤติกรรม ส่งผลกับประสิทธิภาพ การทำงานที่มีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายามมุ่งมั่นในการกระทำ รูปแบบความคิด และการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคล (Bandura, A., 1986) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลสูงใจให้เกิดการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองมากที่สุด (Bandura, A., 1986) ดังนั้นการจัดการให้ผู้เรียนเชื่อว่าตนมีความสามารถที่จะเรียนหรือกระทำพฤติกรรมตามที่กำหนดได้เป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เรียนมาก นอกจากนี้มีงานวิจัยที่ศึกษาอิทธิพลและความสัมพันธ์ของการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า การกำกับตนเองสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจในการเรียนของตนเอง

แบนดูรา มีความเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล บุคคลมีความสามารถไม่แตกต่างกันแต่มีพฤติกรรมที่มีคุณภาพที่แตกต่างกันแม้แต่ในบุคคลเดียวกันหากรับรู้ความสามารถตนเองในสภาพการณ์ที่แตกต่างกันก็แสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกันได้เช่นกัน แบนดูราเห็นว่าความสามารถของคนเป็นเรื่อง ไม่ตายตัวแต่จะยืดหยุ่นตาม สภาพการณ์ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self-Efficacy) โดยให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง คือการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้ดังนั้นถ้าบุคคลเชื่อว่าตนเองมีความสามารถอย่างไรก็จะแสดงออกถึง ความสามารถนั้น คนที่มีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะมีความอดทน อุทิศหาจะไม่ท้อถอยและจะประสบความสำเร็จ (Bandura, A., 1986) จาก แนวคิดดังกล่าวนี้ แบนดูราได้พัฒนาและทดสอบทฤษฎีความสามารถตนเอง (Self-Efficacy Theory) โดยมีสมมติฐานของทฤษฎีคือ ถ้าบุคคลสามารถมีความคาดหวังหรือมีความ เชื่อในความสามารถตนเอง โดยทราบ ว่าต้องทำอะไรบ้างและเมื่อทำแล้วได้ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้บุคคลนั้นก็จะปฏิบัติตาม (ทิวาพร พูเฟื่อง, 2562)

จากการวิจัยของ ทิวาพร พูเฟื่อง พบว่า ผู้เรียนนั้นสามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้น หากมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ผู้เรียนจะเกิดความตระหนักและพยายามที่จะศึกษาเรียนรู้เมื่อเผชิญปัญหาหรืองานที่ยาก แม้บางครั้งอาจจะล้มเหลวก็จะมุ่งมั่น

เพื่อแก้ปัญหาให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างกัน มีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และ เรื่องความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษาพยาบาลต่างกันมีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการเรียนแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถ ของตนเองส่งผลต่อความสามารถด้านการเรียน (ทิวาพร พูเพื่อง, 2562)

จากการที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี มีภาวะเสี่ยง และปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย การดูแลในการใช้ยา การดูแลในระยะสุดท้ายของชีวิต การจัดสวัสดิการสิทธิประโยชน์และแหล่งประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในการสร้างเสริม ป้องกัน ดูแล และฟื้นฟูสภาพ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และยึดหลักความปลอดภัยของผู้ป่วย การดูแลด้วยความเอื้ออาทรด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรม การส่งงานและการประเมินผลการเรียนรู้จากกิจกรรมการพยาบาลต่างๆ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามีความรับผิดชอบส่งงานตรงต่อเวลา มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนภาคปฏิบัติ แต่อาจจะมีบางส่วนที่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายไม่เต็มที่ และขาดการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงาน เนื่องมาจากการที่นักศึกษาขาดความพยายามและความมุ่งมั่นตั้งใจในการกระทำให้ประสบความสำเร็จ (พิริยากร คล้ายเพชร, 2563) ซึ่งงานวิจัยของ ปภำพศร์และ คณะพบว่าถ้านักศึกษามีความพร้อมในการรับรู้ความสามารถของตนเอง ก็จะสามารถเสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา ซึ่งผลจากการศึกษาทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนเพื่อนำผลไปปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนา นักศึกษาให้เห็นความสำคัญพร้อมทั้งตระหนักรู้ในความสามารถของตนเองด้านการเรียน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป (ปภำพศร์ วงษ์ประคอง ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ และ จุฬารัตน์ วัฒนนะ, 2564)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ(quantitative research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร ชั้นปีที่ 2 จำนวน 118 คนวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จ.มหาสารคาม ปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เพื่อคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง จากประชากรทั้งหมด 118 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 93 คน เพื่อลดการเกิดความคลาดเคลื่อน ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างขึ้น 20 % ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ 110 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ส่วนที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Learning Theory: SCT) โดย Albert Bandura (Bandura, A., 1997) แบบวัดเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และ มากที่สุด

เมื่อคำนวณค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าที่คำนวณได้นั้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนที่พัฒนามาจากแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน ของ อนันต์ ดุลยพิรติส ที่ได้ทำวิจัยเรื่องความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนและนิสัยในการ

เรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน (อนันต์ ดุยพิริตติส, 2547) และศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล จากนั้นจึงได้ดัดแปลงทำแบบประเมินความสามารถของตนเองและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (reliability) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) และแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำไปทดลองกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.73

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation coefficient)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนให้การพิทักษ์สิทธิโดยชี้แจงว่าข้อมูลทุกอย่างผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและนำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น วิจัยเรื่องนี้ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ ของวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เอกสารรับรองเลขที่ IRB SNC 032 วันที่ 17 ธันวาคม 2564 เก็บรวบรวมข้อมูล เดือนมีนาคม – เมษายน พ.ศ. 2565

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม มีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม (N=110)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการรับรู้
1. เมื่อฉันวางแผนในการดูแลผู้สูงอายุไว้ ฉันมั่นใจว่าสามารถทำตามแผนที่วางไว้ได้	3.99	0.58	ระดับสูง
2. ปัญหาของฉันก็คือ ฉันไม่ค่อยเอาใจใส่งานในรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย ทั้ง ๆ ที่ควรทำ	2.01	0.93	ระดับต่ำ
3. ถ้าฉันไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาให้สำเร็จได้ในครั้งแรก ฉันก็ยังคงจะทำงานนั้นต่อไปจนสำเร็จ	4.05	1.01	ระดับสูง
4. เมื่อใดก็ตามที่ฉันตั้งเป้าหมายสำคัญไว้กับตัวเองแล้ว ฉันมักจะไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	2.50	0.99	ระดับปานกลาง
5. ฉันมักจะล้มเลิกการทำงานต่าง ๆ ก่อนที่ฉันจะทำงานนั้นให้สำเร็จ	2.16	1.01	ระดับต่ำ
6. ฉันมักจะหลีกเลี่ยงในการเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคในการวางแผนการดูแลผู้สูงอายุ	2.02	0.78	ระดับต่ำ
7. เมื่อใดก็ตามที่ฉันเห็นว่าบางสิ่งบางอย่างที่ยุ่งยากหรือซับซ้อนในการวางแผนการดูแลผู้สูงอายุ ฉันจะไม่พยายามเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ	2.08	0.80	ระดับต่ำ
8. แม้ว่าฉันจะต้องทำในสิ่งที่ฉันไม่ถูกใจ ฉันก็จะพยายามสู้จนงานนั้นสำเร็จ	4.35	0.66	ระดับสูง
9. ถ้าฉันตัดสินใจจะทำสิ่งใดแล้ว ฉันก็จะมุ่งมั่นที่จะทำต่อไปจนสำเร็จ	4.36	0.65	ระดับสูง
10. เมื่อฉันพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ แต่ฉันไม่สามารถทำได้สำเร็จตั้งแต่เริ่มแรก ฉันก็จะเลิกที่จะทำสิ่งนั้นต่อไป	2.45	1.09	ระดับปานกลาง
11. เมื่อมีปัญหาที่ไม่คาดคิดไว้เกิดขึ้นฉันก็จะไม่พยายามจัดการกับปัญหานั้น	2.19	1.04	ระดับต่ำ
12. ฉันพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ถ้าฉันพบว่า สิ่งนั้นทำให้ฉันยุ่งยากหรือเกิดปัญหา	2.29	1.01	ระดับต่ำ
13. ความล้มเหลวในการวางแผนการดูแลผู้สูงอายุทำให้ฉันสู้อต่อไป	3.80	0.83	ระดับสูง
14. ฉันรู้สึกมั่นใจในความสามารถของตัวเองในการดูแลผู้สูงอายุ	3.89	0.70	ระดับสูง
15. ฉันเป็นคนมั่นใจในตนเองในการดูแลผู้สูงอายุ	3.60	0.77	ระดับปานกลาง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการรับรู้
16. ฉันเป็นคนยอมแพ้อะไรง่าย ๆ	2.04	0.93	ระดับต่ำ
17. ฉันไม่ชอบที่จะแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง	1.90	0.70	ระดับต่ำ
18. เมื่อมีปัญหาในการดูแลผู้สูงอายุ ฉันจะพยายามจัดการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง	3.73	0.82	ระดับสูง
19. เมื่อจัดการปัญหาในการดูแลผู้สูงอายุไม่ได้ ฉันจะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเสมอ	4.18	0.69	ระดับสูง
20. ฉันมีการประเมินปัญหา อุปสรรค และวิธีการการดูแลผู้สูงอายุอยู่เสมอ	3.65	0.84	ระดับปานกลาง
รวม	3.06	0.29	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$, S.D. = .29) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ถ้านักศึกษาถ้าหากตัดสินใจจะทำสิ่งใดแล้ว ก็จะมุ่งมั่นที่จะทำต่อไปจนสำเร็จ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .65) รองลงมาคือ ถ้านักศึกษาต้องทำในสิ่งที่ไม่ถูกใจ ฉันก็จะพยายามสู้จนงานนั้นสำเร็จ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = .66) ส่วนประเด็นที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษาไม่ชอบที่จะแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง ($\bar{x} = 1.90$, S.D. = .70)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 (N=110)

ตัวแปรที่ศึกษา	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P
การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน	-.168	.014

* $P < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ($p = .014$)

อภิปรายผล

1. นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของไพรินทร์ และ คณะ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาล

มารดาทารกและการผดุงครรภ์. พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองด้าน การเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้า เผชิญปัญหาหรืออุปสรรค ดังจะเห็นได้จากข้อคำถามซึ่งมีคะแนนการรับรู้ต่ำ คือ นักศึกษามักจะหลีกเลี่ยงในการเผชิญปัญหาหรืออุปสรรค อีกทั้งยังขาดการเอาใจใส่ในงานที่ได้รับมอบหมาย ขาดความกระตือรือร้น ไม่ชอบที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเอง พยายามในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หรือการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และไม่พยายามกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง โดยนักศึกษามักจะยอมแพ้ หากงานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ แม้ว่านักศึกษาจะเชื่อว่าตนเองสามารถทำตามแผนที่กำหนดไว้ก็ตาม (ไพรินทร์ สุคนธ์ตระกูล ปราณี ป้องเรือ และ ทัดทรง พุญญทลิ่งค์, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โดนินิค และคณะ ที่ได้อธิบายถึงผลกระทบจากการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อการทำหน้าที่ในการตัดสินใจทั้งในเรื่องการเลือก กระทำพฤติกรรม เมื่อบุคคลประเมินความสามารถของตนเองอยู่ในระดับต่ำ จะขาดความมั่นใจในตนเอง ไร้ความพยายามที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จ มักจะยอมแพ้ต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างง่ายดาย (Doménech-Betoret, F., Abellán-Roselló, L., & Gómez-Artiga, A., 2017) นอกจากนี้บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่ำมีแนวโน้มที่เกิด ความเครียดและความอ่อนล้าในการทำงาน เพราะมีความคาดหวังในเรื่องของความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น (สมจิตรา เรืองศรี, 2560) ในขณะที่บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูงจะนำตัวเองเข้าสู่สถานการณ์ความเครียด อย่างมั่นใจ และสามารถรับมือกับความเครียดได้ และนักศึกษาก็จะมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (วรรณ มุ่งวิเกียรติ, 2562)

2. นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 มีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียน เนื่องจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ การเรียนเฉพาะในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุกับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนในรายวิชาดังกล่าว ไม่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตลอดปีการศึกษา ซึ่งผลการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ อาจเป็นผลมาจากการที่ นักศึกษาบางคนมีพื้นฐานที่ดีในรายวิชานี้มาก่อน จึงทำให้ผลการเรียนอยู่ในระดับดี และนักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนในระดับปานกลาง นอกจากนี้ประสบการณ์ที่การดูแลผู้สูงอายุ อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง เมื่อนักศึกษาแต่ละคนต่างก็มีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จแตกต่างกัน คือ บางคนมีผลการเรียนดีเนื่องจาก ความสามารถเฉพาะตน และเชื่อว่าตนสามารถเรียนปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุได้ดี เพราะเคยมีผลการเรียนที่ดีในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุในภาคทฤษฎี จึงทำให้นักศึกษามีผลการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุอยู่ในระดับดี แต่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้อง กับแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, A., 1997) ได้อธิบายว่า ประสบการณ์การที่

ประสบการณ์สำเร็จ (Enactive Mastery Experiences) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อในการรับรู้ ความสามารถของตนเองของบุคคลมากที่สุด ความสำเร็จจะเป็นตัวที่สร้างความรู้สึกที่เข้มข้นในเรื่องของการรับรู้ความสามารถเพราะว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จโดยตรงของบุคคลที่เกิดขึ้น แต่บุคคลก็ต้องตระหนักให้ที่อยู่เสมอ เพราะว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จของแต่ละคน อาจจะไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับว่าประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จนั้นได้มาจากความพยายามและความสามารถ แต่การรับรู้ความสามารถนั้นได้จากความสำเร็จที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ต้องเผชิญ ซึ่งความสามารถตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล เพราะบุคคลมีความสามารถไม่แตกต่างกันแต่มีพฤติกรรมที่มีคุณภาพที่แตกต่างกันแม้แต่บุคคลเดียวกัน หากรับรู้ความสามารถตนเองในสภาพการณ์ที่แตกต่างกันก็จะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนนา คำสมบัติ และคณะ วิจัยเรื่อง การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองกับกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าผลของการมีการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะมีกระบวนการคิดว่า ตนเองสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ เมื่องานประสบปัญหาที่ไม่เกิดความวิตกกังวล ก็จะหาทางแก้ปัญหาหาเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามภารกิจ กรณีที่บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ ก็จะมีกระบวนการคิดว่าตนเองไม่สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ ประสบความล้มเหลว เมื่องานประสบปัญหา ก็จะเกิดความวิตกกังวล ไม่พยายามแก้ปัญหา ก็จะมี ความเครียด วิตกกังวล ทำให้ผลของการปฏิบัติงาน ไม่สำเร็จหรือสำเร็จแต่มี ข้อบกพร่องมากเกินไปหรือผลงานไม่สำเร็จไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานที่ได้รับมอบหมายหรือตรงตามระดับ ความสามารถที่ควรจะเป็นของตนเอง (กาญจนนา คำสมบัติ ทรงศักดิ์ สองสนิท และ ประวิทย์ สิมมาพัน, 2562) และการศึกษาของ ไพรินทร์ และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อม ในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนในนักศึกษาพยาบาล พบว่าการรับรู้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มมีการส่งเสริมกัน (ไพรินทร์ สุคนธ์ตระกูล ปราณี ป้องเรือ และ ทัดทรง พญญาหลังค์, 2562) ดังนั้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ต้องเรียนรู้ในทุกมิติ ทั้งเรื่องความสำเร็จ และความล้มเหลว หรือความพ่ายแพ้ เพราะจะทำให้เข้าใจถึงวิธีการใช้ความพยายามในการแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ (Butler, D. L. & Winne, P. H., 1995)

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบัน ไม่ว่าจะใช้กิจกรรมแบบใดก็ตาม ก็จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความสามารถตนเองเพิ่มขึ้น ซึ่งแต่ละกิจกรรมก็จะมีระดับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้นตามลักษณะของกิจกรรมการ

เรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา คำสมบัติ และคณะ ที่พบว่า กิจกรรมที่มีความเข้มข้นและส่งเสริมต่อปัจจัยมากคือการสร้างให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการทำงาน และกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาบุคคลที่มีความใกล้เคียงกับผู้เรียนที่ประสบผลสำเร็จ และกิจกรรมที่ส่งเสริมด้วยการใช้วาจาชักจูง สร้างสถานการณ์ทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดทางบวกและอยากที่จะเรียนรู้ กิจกรรมการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่มีอยู่ในทุกวิธีการเรียนรู้กับผู้เรียน ที่ผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียน เวลาเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด (กาญจนา คำสมบัติ ทรงศักดิ์ สองสนิท และ ประวิทย์ สิมมาทัน, 2562)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การนำทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองมาประยุกต์ใช้ในการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยใช้แนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานการสร้างความมั่นใจในตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา 4 ประการคือ การประสบกับภาวะเหตุการณ์ที่ประสบความสำเร็จ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น การใช้คำพูดชักจูงและการกระตุ้นอารมณ์ซึ่งทำให้ ผู้เรียนมีความสามารถที่จะเลือกหรือกำหนดพฤติกรรมใดๆ ที่เหมาะสมกับตนเองได้โดยมีความคาดหวังต่อที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน มีพฤติกรรมการเรียนที่ต้องการและมีผลลัพธ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ดังนั้นอาจารย์พยาบาล หรือพยาบาลพี่เลี้ยงควรนำทฤษฎีนี้ไปออกแบบโปรแกรมทางด้านจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งศึกษาต่อยอดถึงการประยุกต์ใช้ทฤษฎีอื่นๆ ร่วมด้วยในการออกแบบโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมเรียนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อเป็นองค์ความรู้และเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนในอนาคต จากผลการวิจัย ผู้สอนจึงควรพิจารณาแนวทางในการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน ดังนี้ 1. ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีการรับรู้ความสามารถตนเอง และอาจารย์ควรเน้นการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถวางแผนงาน มีการเสริมแรงทางบวกให้กำลังใจนักศึกษา และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ สามารถแก้ปัญหาและการมีความพยายามในการแก้ปัญหาให้ประสบผลสำเร็จ 2. การชักจูงจากผู้สอน โดยการสร้างความเชื่อมั่นว่านักศึกษาทุกคนมีความสามารถในตนเอง เมื่อรับรู้ได้และนำออกมาใช้ในทางที่ถูกต้องจะทำให้ทุกคนสามารถทำงานให้สำเร็จได้ และผู้สอนอาจจะยกตัวอย่างหรือประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการสอนนักศึกษาในการดูแลผู้สูงอายุ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2565 ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม บุคลากรในสาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และสูงอายุ 2 และและกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คำสมบัติ ทรงศักดิ์ สองสนธิ และ ประวิทย์ สิมมาพัน. (2562). การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองกับกิจกรรมการเรียนการสอน Self-Efficacy Encouragement by Learning Activities:. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 7(3), 69-78.
- ทิวาพร พู่เฟื่อง. (2562). ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยปทุมธานี. วารสารสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 5(2), 551-560.
- ปภาพัศร์ วงษ์ประคอง ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ และ จุฬารัตน์ วัฒนนะ. (2564). การจัดกิจกรรมโดยใช้ แนวความคิด การรับรู้ความสามารถ ของตนเอง เพื่อเสริม สร้างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง. วารสารเกษมบัณฑิต, 22(1), 101-111.
- พิริยากร คล้ายเพ็ชร. (2563). ผลสัมฤทธิ์และการรับรู้ความสามารถทักษะ ปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกด้วย OSCE ของนักศึกษาพยาบาล. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 14(3), 144-154.
- ไพรินทร์ สุคนธ์ตระกูล ปรานี ป่องเรือ และ ทัดทรง พุญญทลิ่งค์. (2562). ความ สัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อม ในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาล มารดา-ทารกและการผดุงครรภ์. รามาธิบดีพยาบาลสาร, 25(2), 195-207.
- วรรณมา มุ่งทวีเกียรติ. (2562). ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐและเอกชน. วารสารสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 5(2), 538-550.
- สมจิตรา เรืองศรี. (2560). การรับรู้ความสามารถทางวิชาการของตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารรัชต์ภาคย์, 11(23), 123-132.
- อนันต์ ดุลยพิรติส. (2547). ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคการรับรู้ความสามารถของตน ด้านการเรียนและนิสัยในการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แตกต่างกัน. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (จิตวิทยาการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bandura, A. (1986). *A Social Foundation of thought and action. A Social Cognitive Theory*. N.J: Prentice-Hall.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman.

Bandura, A. (1997). *Social Learning Theory*. New Jersey: Englewood Cliffs.

Butler, D. L. & Winne, P. H. (1995). *Feedback and Self-Regulated Learning: A Theoretical Synthesis*. *Review of Educational Research*, 65(3) :245-281.

Doménech-Betoret, F., Abellán-Roselló, L., & Gómez-Artiga, A. (2017). *Self-efficacy, satisfaction, and academic achievement: the mediator role of Students' expectancy-value beliefs*. *Frontiers in psychology*